

Naalakkersuisut fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre ophæver det territoriale forbehold for Grønland i relation til Stockholmkonventionen.
(Naalakkersuisoq for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø)

Begrundelse

Persistente organiske miljøgifte (POP-stoffer) kan forårsage en række alvorlige skader på sundhed og miljø. POP-stoffer er en række skadelige stoffer, der nedbrydes langsomt og ophobes i levende organismer. POP-stoffer er for eksempel PCB, som blandt andet er blevet anvendt i en række byggematerialer og tekniske komponenter. Stockholmkonventionens mål er at begrænse brugen af POP'er og konventionen forpligter parterne til at eliminere produktion, import, eksport og brug af en række af de mest skadelige POP-stoffer. Derudover skal parterne reducere udledning af dioxiner og andre POP-stoffer, der dannes utilsigtet, fx ved affaldshåndtering.

Baggrunden for Stockholmkonventionen er et internationalt ønske om at mindske forureningen i Arktis med POP-stoffer og at mindske den markante eksponering af mennesker i Arktis for disse stoffer.

I forbindelse med Naalakkersuisuts ønske om at ophæve det territoriale forbehold for Grønland i relation til Stockholmkonventionen, er der blevet lavet en samfundsøkonomisk analyse. I rapporten vurderes det, at de positive effekter ved ophævelsen opvejer de økonomiske konsekvenser, og rapporten anbefaler således ophævelse af forbeholdet. Rapporten er vedlagt.

Konventionens indhold

Stockholmkonventionen trådte i kraft i maj 2004, og der er i dag 184 parter til konventionen.

POP-stoffer er karakteriseret ved:

- at have giftige egenskaber,
- at have meget langsom nedbrydning i miljøet og
- at de ophober sig gennem fødekæderne

Det vil sige, at de højeste koncentrationer af POP-stoffer typisk forekommer i havpattedyr, havfugle og fisk, som er vigtige, traditionelle fødeemner. POP-stoffer kan have kræftfremkaldende egenskaber, og de kan indvirke på mennesker og dyrs forplantning og udvikling. Et af de vigtigste elementer i konventionen omhandler håndtering af PCB-holdigt affald og såkaldte kortkædede chlorparaffiner i bygninger.

For mange af POP-stofferne er der i konventionen krav om at forbyde eller begrænse fremstilling, import, eksport og brug. Det gælder eksempelvis en række stoffer, som aldrig har været anvendt eller produceret i Grønland. Det vurderes ikke at have nogen konsekvenser at tiltræde konventionen, hvad angår fremstilling, import, eksport og brug af stofferne.

Økonomiske og administrative konsekvenser

De samfundsøkonomiske konsekvenser af at tiltræde konventionen vil ved en implementering af konventionen påhvile Grønlands Selvstyre i form af administrative omkostninger til at udarbejde lovgivning, rapportering, miljøundersøgelser og eventuelt oplysningsmaterialer. De samlede administrative engangsomkostninger er anslået at være i størrelsen 550.000 kr. – 1.050.000 kr. (se Bilag 2, s. 16-17). Det vurderes ikke muligt for Departementet for Selvforsyning, Landbrug, Energi og Miljø at afholde denne udgift inden for den eksisterende økonomiske ramme. Den anførte omkostning vil søges inddraget i den almindelige prioritering af ændringsforslag til 2. og 3. behandlingen af FFL 2023.

Ud over de administrative udgifter, vil der påhvile bygningsejere udgifter for håndtering af kortkædede chlorparaffiner, når bygninger renoveres eller rives ned, og bygningsaffaldet skal bortskaffes. Det er ikke opgjort, hvilke bygninger der indeholder kortkædede chlorparaffiner, men det er oftest bygninger fra før år 2002. Det skal bemærkes, at der af arbejdsmiljømæssige hensyn allerede er krav til at registrere forekomsten af kortkædede chlorparaffiner ved renovering og nedrivning af bygninger. Udgifterne til håndteringen af bygningsaffald, der indeholder kortkædede chlorparaffiner, strækker sig potentielt over en længere årrække, efterhånden som bygningerne rives ned. Disse omkostninger afholdes af bygningsejere, som omfatter både Grønlands Selvstyre, kommuner og private. Omkostningerne skønnes i alt at være i størrelsen 500.000 kr. – 2.000.000 kr. (se Bilag 2, s. 16-17).

Uafhængigt af konventionen er der allerede igangsat en række tiltag til håndtering af nogle af de vigtigste POP-stoffer. Der tages i dag hånd om PCB-holdigt affald, og med etableringen af de to nationale forbrændingsanlæg vil man kunne håndtere udledningen af dioxiner fra afbrænding af affald. Omkostningerne af disse allerede igangsatte tiltag beløber sig til over 500 mio. kr., og de økonomiske udgifter forbundet med en formel tiltrædelse af Stockholmkonventionen må derfor anses som relativt begrænsede i forhold hertil.

Høring

Forslaget har i perioden 1. marts 2022 til 12. april 2022 været i offentlig høring på høringsportalen. Der er indkommet høringssvar fra Kommune Kujalleq og Grønlands Erhverv. Begge høringssvar bakkede op om tiltrædelsen til Stockholmkonventionen, og havde ikke yderligere bemærkninger.

Bilag

1. Stockholmkonventionen
2. Teknisk baggrundsrapport - Konsekvenser af tilbagekaldelse af territorialt forbehold for Grønland i relation til Stockholmkonventionen
3. Konsekvensnotat - Socioøkonomiske konsekvenser af at tiltræde Stockholmkonventionen